

МӨСЛИМ
ГИМНАЗИЯСЕ

ТЫЛСЫМ+

№5 (32)

Май, 2019 нчы ел

Бу санда:

ГИМНАЗИЯ СУЛЫШЫ

Грециядән – зур жиңу белән!

Грециянең Лоутраки шәһәрндә узган армрестлинг буенча Европа чемпионатыннан безнең 8 нче б сыйныфы егетләре Гайнуллин Ислам ике алтын медаль, Бариев Илһам исә көмеш һәм бронза медаль яулап кайттылар. Мөслим тарихында беренче мәртәбә булган бу вакыйганы гимназия зур бәйрәм итеп кабул итте. Егетләр спорт мәктәбндә шөгыйльләне. Тренерлары – Л.Х.Бариев.

Гимназия
сулышы

1

Чыгарылыш
сыйныфы
укучылары
мөнбәре

2

Жиңу
язы

3

Данияр - Бөтенрәсәй конкурсы жиңүчесе

15-16 май көннәрндә Казан аграр университеты авыл гомуми белем бирү учреждениеләре арасында АгроНТИ Бөтенрәсәй конкурсын уздырды. Гимназиянең 9 нчы б сыйныфы укучысы Данияр Ильясов, региональ этапта жиңу яулап, Бөтенроссия конкурсында катнашу хокукы алды. Алдагы этапта да уңышлар юлдаш булсын, Данияр!

Фронт юлла-
рын узган
бабам –
безнең
горурлык

3

“Рушат дәресләре” тәмамланды

Ел дәвамында гимназиядә барган “Рушат дәресләре” тәмамланды. Соңгы дәресләр аеруча күтәрәнкелек, укучыларның активлыгы белән үттә. Рушат Жәүдәтович гыйбрәтле хәлләр, ачы сабаклар, кызганыч вакыйгаларны мисал итеп күрсәтеп сөйләде. Жәйге ялларга таралу алдыннан оештырылган бу чараның тәрбияви көче бик зур булды. Гимназия коллективы да рәхмәтләрен житкерде.

Проект
эшчәнлеге –
ФГОС
таләбе

4

“Без бергә!” республика конкурсы жиңүчеләре

“Без бергә!” халык ижаты республика балалар сәнгать фестиваләе жиңүчеләре билгеле булды! Гимназиянең “Калфак” вокаль ансамбле һәм Фәрхетдиновлар гаиләсе “Сак-Сок” бәете буенча эшләгән әдәби композиция 1 нче урын алып, Казан шәһәрндә бүләкләү тантанасында катнаштылар. Г.Ә.Фәхертдинованы дәрәжәле бәйгедә жиңүе белән котлыйбыз!

“Иң яхшы мәдәни көндәлек” проекты жиңүчесе – безнең укучы!

15 нче май–
гаилә көне

4

РФ Мәдәният министрлыгы тарафыннан һәр ел саен уздырылуы “Иң яхшы мәдәни көндәлек” республика проектында гимназиянең 3 нче а сыйныфы укучысы Илзирә Зиннурова жиңүче булды. Житәкчесе – А.Р.Гомәрова.

ЧЫГАРЫЛЫШ СЫЙНЫФЫ УКУЧЫЛАРЫ МӨНБӘРЕ

11 ел сизелмичә үтеп тә киткән. Әле кайчан гына кыюсыз адымнар белән 1 нче сыйныфка килгән сабыйлар, гимназияне тәмамлап, зур тормыш юлына басарга эзер торалар. Алар тормышында гимназия нинди эз калдырды икән? Өйдәгез, үзләре белән сөйләшеп алыыйк.

Назгөл: Гимназия – киләчәккә юл!
Айгөл: Гимназия – сыйфатлы белем гаранты!
Ринас: Гимназия – белемле яшьләр, кыю идеяләр территориясе!
Булат: Гимназия – Белем, Иҗат, Спорт иле!
Айсылу: Гимназия – Дуслык, Бердәмлек территориясе!
Айгөл: Гимназия – Талантлар территориясе!
Салават: Гимназия ул – Уңыш территориясе!
Айгөл: Гимназия ул – моҗизалар иле!
Миләүшә: Гимназия ул - иң шәп укытучылар, иң шәп укучылар, иң шәп ата-аналар!
Илнур: Гимназия – иң якты истәлекләр!
Раил: Гимназия – иң шәп ашханә!
Илнар: Гимназиядә АКЫЛЛЫ булу модно!
Гүзәл: Гимназия – зур мөмкинлекләр пространствосы!
Ләйсән: Гимназия – безнең территория!

Элина: Гимназия – это школа, где каждый успешен!
Озакламый, имтиханнар тәмамланып, төрлегез төрле якка таралышырсыз. Гимназиядән киткәч, сез нәрсәне (кемне) сагынырсыз?
Динислам: Әлбәттә, үзбезнең укытучыларны. Бигрәк тә сыйныф җитәкчеләребез Гөлназ Рәисовна һәм Чулпан Алмазовнаны. Физика дәресләре булмаса, математика кермәсә, көннәребез караңгы төнгә әвереләчәк.
Ильмира: Мин үземнең классташларымнан аерылуны күз алдына китерә алмыйм. Гомер буе бергә булырга берәр сәбәп табасы иде.
Ильвина: Ашханәдәге фирменный карабодай боткасын))))
Айрат: физика дәресләре минем төшемә керер, дип уйлыйм.
Алсу: бергә-бергә оештырган кызыклы бәйрәмнәрне искә алырмын, походлар, уеннар...
Ләлә: бассейнны, үзбезнең спорт залын, физкультура укытучыбызны сагынырмын, ахрысы (көлә).

Сезнең девиз?
Анастасия: Укыр өчен яшә: мәктәп өчен түгел, ә тормыш өчен укы! (Живи для учения, учись не для школы, а для жизни!)
Мансур: Доверяй. Почитай. Учись. Прощетай.
Гөлназ Рәисовна, быелгы 11 ләр турында нинди фикерләрегез бар?

Укучыларым – минем таянычым. 7 ел дәвамында без шулкадәр дуслашып өлгердек, хәтта күз карашыннан бер-беребезне аңлый башладык.
 Хәзерге балалар – ижади фикерләүче, һәрнәрсәгә үз карашлары булган, эчкерсез балалар. Аларга креативлык, оперативлык хас. Энергияләре ташып тора, бик актив, креатив алар. Киләчәктә һөммәсенә дә бары тик уңышлар юлдаш булсын! Тормышта үз урыннарын табуларын, бөхетле булуларын теллим.

Чулпан Алмазовна! 11 нче б сыйныфы укучылары башка еллардагы чыгарылыш укучыларынан кайсы ягы белән аерылып тора?

Минем класста күпчелек кызлар, 2 генә егетез бар. Шулай булса да, бу кызлар белән утны да, суны да кичәргә була дип саныйм. Мин аларның мөстәкыйль булуларын, өлкәннәрчә фикерләвен, берберсе белән якын мөнәсәбәттә булуларын аерып әйтер идем. Бик тырышлар, максатчан балалар. Кулымнан килсә, алардан бер дә аерылмас идем. Укучыларыма теләгем: барлык хыяллары, матур теләк-омтылышлары тормышка ашсын, бөхетле булсыннар иде.

Нассер Мәрьям, 8 нче а сыйныфы укучысы

Ж И Ц У Я З Ы

**ФРОНТ
ЮЛЛАРЫН
УЗГАН
БАБАМ –
БЕЗНЕҢ
ГОРУРЛЫК**

Жирдә яна кеше туа һәм, якты дөнья белән исәнләшкәндәй, беренче тапкыр кычырып аваз сала. Бәхетеннән чиксез шатланган ана, елмаеп, сабыена төбөлө һәм әкрән генә әлегә сүзләрне кабатлай: "Син дөньяга килдең, син бәхетле, илебезнең киләчәгә синең кулда".

Әйе, һәрбер ана үз сабыена сөенеп, зур өмет белән, ышанып карый. Чөнки ул аны үзенең килчөгөн дөвам итүче, илнең тынычлыгын саклаучы итеп үстәрә. Әгәр дә нәни баланың гөнаһсыз чиста күзләренә карап, аның кайчан да булса үз иленә, халкына кан-яшь алып килүче явыз жәлләд, яисә кемгәдер бил бөгүче мескен кол булуы күз алдына килсә, аның бәхетле буласына ышаныр идеме икән аналар?

Бәхетле бул, балам! Кайсы ғына ана үз баласына бу изге теләкне теләмәде икән?! 1941 нче елның 22 нче июнь таңында Ватаныбызны фашист илбасарларынан саклап калырга, аның азатлыгы, тынычлыгы өчен гомерләрән кызганмыйча көрәшкән ант иткән һәм антларын кайнар каннары белән үтөгән миллионнарча ир-егетләрнең, хатын-кызларның, ятим калган кайгылы балаларның газиз аналары да дөньяга килгән сабыйларына шушы теләкне теләгәннәрдер.

Минем әнием ягыннан ерак әбиемнең әтисе – карт бабам Саттаров Әхмәт Вәли улы да шушы рәхимсез сугышта катнашкан. Ул гаиләдән берүзә фронтка китә. Бабай ул вакытларда, мәктәпне тәмамлагач, Казанда ФЗОга (фабрично-заводское обучение) жиберелгән була. Сугышның беренче көненнән яу кырына ашкынса да, яше житмәгән, аны тиз генә алмыйлар.

Шулай да, ул теләгенә ирешә. Бабайны 1942 нче елда сугышка алалар. Бу чорда Смоленск шәһәре тирәсендә көчле сугышлар барган. Ул сугышка пехота, ягъни жәяүле сугышчы булып керә. Көчле сугышларның берсендә Проня дигән елганы кичәргә тиеш булганнар. Елганың бер ярыннан икенче ярына тросс тарттырып, сал ясап, тросска тартылып, ике рота елганы кичә. Шунда алар бәхетсезлеккә очрыйлар: немецлар, су өстендә хәрәкәтне сизеп алып, ут ачалар. Бабайдан 10 метр ераклыкта ғына фашист солдатты күрә. Ул, шушып килеп, граната ыргыта һәм бабайның аркасы яралана. Ул солдатны бабай шунда ук үтәрә һәм ярдан сикерә. Бераз вакыт йөзгәннән соң, бабайның хәле бетә. Аның бәхетенә, елдага бүрәнә агып килә, һәм бабай шул бүрәнәгә тотынып, күпмедер хәл жыйганнан соң, ярның икенче ягына йөзеп чыга. Елга аркылы йөзеп чыккач, 150 кешедән 6 кеше генә

исән калганы ачыклана. Алар арасында берсе взвод командиры һәм калганнары рядовой солдатлар була. Проня елгасы янында барган сугыш хәрәкәтләрендәге батырлыгы өчен, бабайны "Кызыл Иолдыз" ордены белән бүләклиләр.

Госпитальдә дөваланганнан соң, бабайны танк подразделениясенә жиберәләр. Ул командир вазифасын башкара. Алар, дошманны эзәрлекләп, куып баралар. Елгаларны кичкәндә, танкларны чыгару өчен, пантон күперләре төзегәннәр. Белоруссиядә сазлыклы урыннар бик күп. Шуна күрә, танклар белән ул сазлыкларны урап үтәргә туры килгән. Польша жиреннән танк колоннасы белән барганда, кинәт кенә колоннаны туктаталар. Танкларыннан төшсәләр, фашистларның вәхшилегеннән өнсез калалар: 200 ләп жирле халыкны (хатын-кызлар, балалар, картлар) урманны аударган кебек атып үтәргәннәр. Бу вакыйганы бабай бигрәк тә йөрәгә әрнеп искә ала иде.

Бабай Смоленск, Могилев, Минск, Кинесберг, Варшава, Потсдам шәһәрләрен азат итүдә катнаша.

Сугышчыларның буш вакытлары бик сирәк булган. Чөнки сугыш көн-төнә тынып тормаган. Ә буш вакыт тиде исә, якыннарына хат язганнар. Сугышчыларны ашатырга гаскәр артыннан зур котеллар таккан кыр кужнясы йөргән, өч көнлек коры паек запасы биргәннәр. Монда сохари, тушенка, консервалар булган.

Сугыш беткәч, бабайларны Кырым ярымутравына – Симферополь шәһәренә чыгаралар. Сугуш тәмамланып, ел ярым үткәч кенә өйгә кайтырга насыйп була.

Сугыш! Никадәр кайгы-хәсрәт, югалту, бәхетсезлек китердең син тынычлык халкына? Син аның бәхетен урлап, рухын сындырырга, юк итәргә, колга әйләндерергә, кешеләрне тезлөндереп, алар өстеннән явызларча хахимлек итәргә теләгәнсендер. Безнең илнең көчсез, әле ныгып житмәгән булуыннан файдаланырга теләгәнсендер. Ләкин бер каһыйкатыне син аңламагансың: безнең илебез яшь, көчсез булса да, аның горуруланып сөйләрлек, курку белмәс, жинелмәс батыр уллары, кызлары, шундый батыр йөрәкле балалар үстөргән бөөк аналары бар. Аларга бәхет төшенчәсе туганда ук, ана сөте белән керә, энә шуны чын мәгънәсендә аңлау аларга бетмәс-төкәнмәс көч, туган илгә кайнар мөхәббәт бирә, энә шул көч жиңүгә алып килә. Безнең илебез зур сынаулар, авыр юллар, чиксез күп югалтулар белән жиңү таңын каршылады. Юк, жинел генә бирелмәдә безгә тынычлык, шуңа күрә дә без аның кәдерен беләбез. Без бәхетле яшәсән өчен, егерме миллион кеше яу кырында ятып калган. Без алар алдында баш иябез, илебезнең киләчәгә сезнең кебек үк ышанычлы кулларда, аның тынычлыгын һәрвакыт сакларбыз, изге туфрагыбызга вәхшиләрнең аягын да бастырмыйбыз, дип ант итәбез.

**Сабина Идиятуллина,
6 нчы а сыйныфы укучысы**

**Гимназиядә Бөөк Жиңүнүң 74
еллыгына багышланган ча-
ралар оештырылды.**

Малайлар сугыш техникасы макетлары ясау белән мавыктылар, кызлар исә георгий ленталарын оригиналь рәвештә ясау буенча мастер-класслар алдылар.

6 нчы а сыйныфы укучылары тыл ветераны Мәрзия апа Тимергалиева белән очраштылар. Балалык һәм үсмер еллары сугыш чорына туры килгән Мәрзия апа гыйбрәтле хәлләр турында сөйләде, күз яшьләре аша шул елларның авыр истәлекләре белән бүлеште. Тыныч тормышның кәдерен белеп, тырышып укырга, төрбияле булырга чакырды.

Музей хезмәткәре Йолдыз Зәкиева 7 нче сыйныфларда "Батырлык дәресе" уздырды. Бөөк Ватан сугышы чорында Мөслим егетләренең батырлыклары турында басылган шул чор газеталарыннан өзекләр укыды, фронт хәлләрен яктырткан язмаларны күрсәтте. Сугышчының пуля тиеп тишкөләнгән каскасын, фронттан язылган хатларны укучылар зур кызыксыну белән карадылар.

"Үлемсез полк" составында гимназиянең 50 укучысы үз бабаларының портретлары белән атлады. Укучылар "Билгесез солдат" һәйкәле янында каравылда тордылар, "Жиңү парады"нда катнаштылар.

ПРОЕКТ ЭШЧӨНЛЕГЕ – ФГОС ТАЛӘБЕ

Апрель-май айларында барлык ФГОС классларында ел буена башкарган проект эшчәнлегенә нәтижә ясалды. 2-8 нче сыйныфлар эшләрен төгәлләп, комиссия каршында хисап тотты. Укучылар проект эшләренә бик жаваплы караганныр. Башлангыч сыйныфлар күбрәк укытучы житәкчелегендә һәм ата-аналар ярдәме белән башкарсалар, калган сыйныфларда мөстәкыйльлек сизелә. 6 нчы а сыйныфы укучыларының проектлары аеруча отышлы булды. Алар математика, татар әдәбияты һәм технология буенча оригиналь проектлар тәкъдим иттеләр. 7-8 нче сыйныфлар эшкә ижади якын килгәннәр. Алар музыка, рәсем сәнгате, инглиз теле, география һәм физкультура буенча бик житди эшләгәннәр. Мондый эшчәнлек төре укыту-тәрбия процессында бик зур өһәмияткә ия. Проект белән шөгыльләнү метапредмет нәтижеләлеккә ирешүдә бер адым буларак бәяләнә.

15 НЧЕ МАЙ - ГАИЛӘ КӨНЕ

Гимназия территориясендә бу көнне чын мәгънәсендә зур бәйрәм булды. һәркайда күтәрәнке рух хөкем сәрде, спорт дәрте уйнаклап, күңелле авазлар яңгырап торды. Укучылар һәм әти-әниләр арасында волейбол, футбол, күңелле эстафета ярышлары оештырылды. Велопробег, төз ату, асфальтка рәсем ясау бәйгеләре уздырылды.

Һәрберебез кайчандыр бала булган. Балачак уеннарын бергәләп уйнау араларны якынайтты, классташларны туплады. Гаилә белән бәйрәм итү традициясе берничә ел дәвам итә. Әти-әниләр дә, укучылар да бәйрәмнән канәгать булдылар.

ТЫЛСЫМ+

Май, 2019 нчы ел

Мөслим гимназиясе
укучылары газетасы

Баш мөхәррир: Тимергалиева Э.В.
Техник редактор: Кадырова А.Р.

Мөхәррир: Ханнанова Алина
Корректорлар: Сабитова Айгөл
Әхмәтҗәнов Булат
Корреспондентлар: Бәдәртдинова Әдилә
Нәссер Мәрҗям
Дизайнер: Харитонов Динар

Компьютерда жькучылар:
Хафизова Луиза
Абдуллина Миләүшә

Гамәлгә куучы:
Мөслим гимназиясе укучылар иҗат үзәге
Адрес: Мөслим, Кооператив урамы, 170а
Сайт: <https://edu.tatar.ru/muslim/muslimgym>
Электрон адрес: tilsim.gimnazia@yandex.ru

